

A – Sacramentsdag – 13/14 juni 2020 – Sint-Pieter
Deut 8,2-3+14b-16a; 1 Kor 10,16-17; Joh 6,51-58

Eet mij op

Een paar weken geleden, tijdens een wandeling door het Stadspark, zag ik dat iemand op een wandelpad met krijt een inscriptie had aangebracht, waarop stond: “Houd u ook van dieren? Waarom eet u ze dan?” Wellicht de hartekreet van een vegetariër. Maar, zo dacht ik bij mijzelf, het is ook een aansporing om eens na te denken over wat wij eten.

Inderdaad, staan wij er wel eens bij stil, bij wat wij eten? Wat is er aan vooraf gegaan? Wat ik op mijn bordje heb liggen, waar komt dat vandaan? Wat hebben andere mensen daarvoor moeten doen? Want als ik lees: “Houd u ook van dieren? Waarom eet u ze dan?”, dan betekent dat, dat er tussen mij en wat ik op mijn bordje heb, een verband is, dat wat ik letterlijk in mij opneem, niet vrijblijvend is.

Inderdaad. Als wij iets eten is dat niet vrijblijvend. Wij stellen er eisen aan, aan wat wij eten, het moet lekker zijn, natuurlijk, maar het moet ook voedzaam zijn, niet te veel suiker, niet te veel vet, geen schadelijke stoffen.

En ik wil ook weten, wat ik op mijn bordje heb, waar dat vandaan komt. Wie er voor heeft moeten zorgen. Het kan zelfs een ethische, een morele vraag worden. Als ik helemaal buiten het seizoen tomaten eet, dat moet ik wèl weten dat die tomaten kilometers hebben afgelegd in een vliegtuig of in een vrachtwagen, met bijbehorende luchtvervuiling. Als ik een koekje eet waar palmolie in zit, dat moet ik wèl weten dat voor dat koekje een stukje oerwoud is gekapt, en dat er CO² is verspild om het naar hier te brengen. Eet ik het dan nog met smaak? Ik niet.

En als ik in een restaurant eet is dat niet alleen het voedsel dat ik tot mij neem, maar is het ook die kok die met liefde en artistieke kundigheid gerechten heeft samengesteld, waar hij misschien de hele dag met creativiteit aan gewerkt heeft. En dat zijn, als het goed is, groenten die een boer met liefde heeft gekweekt, gedragen door heel het verhaal van zijn familie. Ik krijg dan niet alleen iets op mijn bord, maar ook alles wat daar achter zich. Door te eten stel ik mij in verbinding met de natuur, met de Schepping. En dan komt die vriendelijke kok straks even uit de keuken om te kijken of het ons ook heeft gesmaakt.

Inderdaad, want eten is ook een maaltijd. Eten is niet: zomaar voedsel tot zich nemen, zoals ik in mijn eentje bij de benzinepomp de tank van de auto volgooi. Eten doe je niet alleen, als het even kan, maar samen. Een maaltijd is ook samenzijn, ontmoeten, leren, spreken, luisteren. Een maaltijd vormt gemeenschap. En het is niet voor niets dat Jezus ons het Sacrament van de Eucharistie heeft gegeven in de vorm van een maaltijd.

Het is vandaag Sacramentsdag. Wij eten een stuk brood, wij drinken een glas wijn. Is het dat? Nee, zeker niet, want ook daar is het niet vrijblijvend. Met dat brood en dat kleine slokje wijn nemen wij ook tot ons heel het verhaal, heel de aanwezigheid, heel de persoon van Jezus, die ons op het hart drukt: als jullie dat brood eten en die wijn drinken, weet dan, dat je één bent met Mij. Ik ben het zelf.

Precies wat Jezus vandaag in de Evangelielezing zegt: het vlees van de Mensenzoon eten en zijn bloed drinken, dat is het leven. Wat wij in de Eucharistie krijgen in de gedaanten van brood en wijn is Jezus zelf. Jezus zelf. Wij noemen dat met een theologische vakterm de Werkelijke Tegenwoordigheid van Christus in de Eucharistie.

Vlees eten en bloed drinken, natuurlijk, het is nogal cru als uitdrukking. Maar Jezus gebruikt die woorden ook zelf, expres, om daarmee duidelijk uit te drukken dat, wat wij krijgen, Hij het zelf is. In deze maaltijd geeft Hij zich zelf. Je zou zelfs kunnen zeggen, even cru: wij eten Jezus zelf op. En Jezus gebruikt die uitdrukking ook zelf, in de Evangelietekst die wij zojuist lazen: "iemand die Mij eet, zal leven door Mij", iemand die Jezus eet. En de kerkvaders uit de oude kerk namen die uitdrukking die nogal cru is, van Jezus over. Cyrillus van Alexandrië liet in één van zijn geschriften Jezus gewoon zeggen: "Eet mij. Eet Mij op, ik ben het Leven, en je zult leven". En kerkvader Augustinus deed het ook: "U weet toch wat u eet en wat u drinkt. Of liever: *Wie* u eet en *Wie* u drinkt".

In het Sacrament van de Eucharistie geeft Jezus zichzelf. Hij wordt één met ons. Wat een mooi geschenk.

Régis de la Haye, diaken